

NOVĂCEANUL

Publicație lunară independentă

ORAȘUL NOVACI ❖ Anul X, Numărul 110 ❖ Joi, 28 Iulie 2022 ❖ ISSN 2392 - 6961

LANSARE CARTE

Joi, 21 iulie 2022, la Restaurantul Helena Caffè Novaci, a avut loc lansarea volumului de poezie și proză „Zborul păsării de argint”, volum tipărit cu sprijinul Obștii „Cerbul” Novaci. Autor-ION FLOREA, ediție apărută sub îngrijirea mea.

Parcurgând filele acestui volum de poezie și proză, veți descoperi un talent uimitor care, din păcate, și-a luat zborul spre Împărăția Cerească în urmă cu 30 de ani.

Noul volum ne certifică faptul că poetul și prozatorul Ion Florea trăiește și după moarte, sufletul său fiind nemuritor, ca și creațiile sale literare.

Iată câteva aspecte de la lansarea acestui nou volum care arată că Ion Florea ne-a lăsat o

moștenire poetică valoroasă, poeziile sale fiind o adevărată terapie duhovnicească pentru suflet.

Constantin DĂRVĂREANU

ION FLOREA

TESTAMENT

Din Parâng bătut de vânturi
Eu vă las aceste gânduri

Scrise-n nopțile cu lună
Sau în stână pe furtună.

Pictor: Ion VĂILEANU

Din nou despre medicul Bogdan Chiva Giurca

În urmă cu 10 ani, Bogdan Chiva Giurca, fiul lui Dumitru și Claudia Chiva, nepotul fostului diriginte al Oficiului PTTR Novaci, Giurca Ion, a ales să studieze medicina în Anglia, țară în care a considerat că va putea să realizeze lucruri frumoase și i se va deschide o carieră de succes. A ales Anglia fiindcă acolo funcționează un sistem care știe să aprecieze valorile, care încurajează tinerii spre înaltele cote ale performanței în domeniul sănătății.

Despre medicul Bogdan Chiva Giurca am mai scris în „Novăceanul” nr.

93, în care am pus și o fotografie în momentul în care primea felicitări din partea Prințului Charles al Marii Britanii.

Revin cu o informație de ultimă oră. Medicul Bogdan Chiva Giurca a fost nominalizat în Top 100 cei mai influenți oameni din sănătate UK (NHS) 2022, o nominalizare în spatele căreia stau multă muncă, implicare și realizări de mare succes.

Iată că un român, aș putea spune măcar jumătate novăcean, la nici 30 de ani, uimește sistemul de sănătate din Anglia.

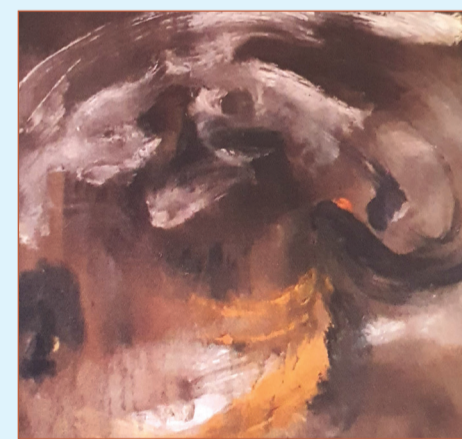
Felicitări Bogdan și mult succes în nobila activitate pe care o practici cu mare responsabilitate!

Constantin DĂRVĂREANU

Respectuos, pe-un fund de ladă,
Voi așeza sărmane rânduri,
Voi fi veșnic o dovadă
A-mpătimitelor mele gânduri.

Dacă au vreun strop de har
Să le scrie-ți la ziar
Mai la urmă, între spații,
Să nu supăr consacrații.

Dacă n-am acest noroc
Tot sunt bune pentru foc
Și n-am să-njur și n-am să plâng
Eu tot poet voi fi-n Parâng.

Furtună în creier
Pictor: Ion VĂILEANU

ȚĂRII

Am atâtea amintiri
Încrustate-n trunchii de goruni,
Mi-au trecut atâtea zboruri
Peste creștet de lăstuni!
Am atâtea zâmbete și doruri
Și știi cui le datorez:
Țării cu amurguri sprâncenate
În care mă bucur și creez.

ÎNTRU SOMN ȘI ÎNTRU SETE

Ciuta paște iarbă grasă,
Între somn și între sete
Bate luna și-o descoasă
Lângă șipot de secrete.
Ciuta pleacă, nu mai vine,
Între somn și între sete
Cresc rășini cu flori de bine
Luna fuge de secrete...

Orașul Novaci, centru cultural din Oltenia de Nord

Primar, Dr. ing. Dumitru Leuștean

Dintotdeauna am constatat că arta și cultura stimulează publicul spre educație, bun-simț, cooperare, deci spre normalitate. Încă de la primul meu mandat mi-am propus ca în centrul activităților mele prioritare să fie educația și cultura, deoarece consider că orașele țin oamenii într-un loc, iar cultura îi aduce împreună.

În viziunea mea, intervenția culturală are puterea de a influența spațiul urban, pentru că prin aceasta atragem atenția sau oferim exemple într-un mod atât de puternic încât mesajul se întipărește mult mai profund în modul unei comunități de a fi. Actul artistic sau cultural nu doar dezvoltă mintea sau stimulează la trăiri profunde, ci impune oarecum o conduită de participare către public. Iar această conduită, dacă place, poate fi adoptată de către oamenii participanți în viața de zi cu zi.

Ca om al locului, m-am bucurat de existența unui edificiu cultural de prestigiu cum este Casa de Cultură Novaci, cu o arhitectură impresionantă. Înființată în 1960, aceasta a avut dintotdeauna o activitate extrem de bogată, indiferent de regimul politic al vremii, dovadă că și astăzi se menține la aceleași standarde prin activități diverse. În mod evident, acest lucru nu ar fi fost posibil fără munca asiduă a directorilor, oameni cu viziune, iubitori

de cultură, cei care au înțeles rolul major pe care această instituție îl are în dezvoltarea continuă a comunității novăcene.

După cum știm, societatea a fost și este într-o continuă schimbare, căci trăim în epoca informatizării și trebuie să adaptăm specificul activităților. Apreciez că la Novaci aceste activități sunt din ce în ce mai aproape de cerințele vremurilor și că s-a reușit plierea pe nevoile cetățenilor de orice vârstă.

Negreșit, activitatea Casei de Cultură este strâns legată de Ansamblul Folcloric „Nedeia”, emblemă a folclorului păstoresc zonal, cel care a dus peste hotare, și nu numai, numele Novaciului. Cu o istorie îndelungată, acesta se înscrie în rândul ansamblurilor care păstrează tradiția și urmează dictonul potrivit căruia „tradiția românească nu trebuie să dispară”. Nimic nu reprezintă și nu spune mai multe despre o comunitate decât dansul, cântecul

și portul popular al locului. Activitatea ansamblului este coordonată de doamna prof. Elena Basarabă, de altfel director al Casei de Cultură Novaci din 2018, un om cu personalitate puternică, iubitoare de tradiții și permanent conectată la nevoile comunității. Doamna director a reușit să coopteze, în scurt timp, câteva zeci de copii și tineri din zonă în Ansamblu, acesta trecând la un moment dat prin

perioade dificile, având doar câteva perechi.

În prezent, Ansamblul Folcloric „Nedeia” este format din 45 de tineri cu vârste de peste doisprezece ani, însă pentru a se asigura o continuitate a activității s-a format și o grupă de juniori – aproximativ 40 –, cu vârste cuprinse între patru și zece ani care calcă pe urmele majorilor și a

generațiilor trecute de dansatori.

Împreună cu Consiliul Local Novaci am încercat să susținem nu doar activitățile Ansamblului, ci orice acțiune întreprinsă în plan cultural. Raportându-mă la anul curent, 2022, aș menționa câteva activități cuprinse în agenda culturală a Casei de Cultură: Ziua Culturii Naționale, „Mica Unire-Oameni și fapte”, Porți deschise spre Europa”, Ziua Națională a Lecturii, „Omagiul Constantin Brancuși”, „Poveste de primăvară-pe ritmuri folclorice”, Festivalul Memorial „Liviu Dafinescu”, „Urcatul oilor la munte”, „Zi-i bade cu fluiera” în județul Alba, Festivalul Concurs „La Poalele Cetății” din Țicleni, „Nedeia de Sânziene”, Festivalul „Învărtita Dorului” din Vaideeni ș. a.

De asemenea, trebuie să amintesc și proiectul „Școala de vară”, aflat actualmente în deplină desfășurare la Casa de Cultură Novaci, până la finalizarea lucrărilor de execuție a proiectului în derulare „Centru

de Arte și Tradiții”, Strada Eroilor, nr. 5. Este un proiect ambițios, construit pe o bună colaborare între unitățile de învățământ din Novaci. Știu că acest lucru necesită multă muncă și implicare din partea multor persoane, însă prin complexitatea activităților derulate copiii novăceni – și nu numai – își petrec frumos vacanța de vară și învață mereu lucruri noi. Trebuie să subliniez și totodată să apreciez accentul pus pe voluntariat, deoarece este singurul aspect care facilitează întâlniri și schimburi de experiență cu persoane de pretutindeni.

Nu în ultimul rând, fac precizarea că am făcut și fac toate eforturile pentru ca acest edificiu cultural să fie reabilitat, astfel că un proiect în acest sens a fost aprobat și se află în derulare. Este o încântare pentru mine că viața culturală a Novaciului trăiește permanent prin activitățile Casei de Cultură, cea care ne scoate din anonim și ne plasează în rândul marilor centre culturale. În încheiere, mulțumesc tuturor celor care se implică în buna desfășurare a tuturor activităților Casei de Cultură și întăresc convingerea că dacă arhitectura e

scheletul unui oraș, iar economia e creierul acestuia, atunci cultura trebuie să-i fie inima, pentru că este un factor decizional de care oricine ține cont atunci când dorește să se stabilească într-un loc anume.

Proiectul „Școala de vară” aflat la a IV-A ediție

Pentru al patrulea an, autoritățile din Novaci organizează școala de vară. Programul a început din 4 iulie și se va desfășura până pe 26 august.

Copiii au parte de diverse programe și cursuri de literatură, matematică, engleză, teatru sau ateliere de dans popular.

Este un Proiect educațional dezvoltat pe bază de voluntariat sub deviza „implicare + schimbare = totul pentru comunitate!”, coordonator de proiect fiind doamna prof. Basarabă Elena.

„Luni 4 iulie, 2022, la Novaci au debutat cursurile Școlii de vară – 2022 pentru copiii, tinerii și adulții din orașul Novaci și din comunele vecine, pentru copiii veniți în vacanță la bunici și pentru toată lumea dornică a petrece activ timpul liber. Vă așteptăm la Școala de vară cu dorința de a petrece vacanța mare frumoasă, de a învăța lucruri noi, folositoare, de a ne implica în viața comunității, de a contribui la schimbarea mentalității celor din jur cu un singur scop, acela de a învăța să trăim frumos, activ și de a da o nouă față comunității”, a transmis Elena Basarabă, directorul Casei de Cultură din Novaci.

Programul este variat și cuprinde cursuri precum: **Dans popular**, voluntari – Dragoș Medrega, Denisa Vodoiu, Robert Porojnicu, Cristina Vreja, prof. Elena Basarabă; **Engleză vorbită** pentru copii, voluntari – Carla Giosan, cetățean american; **Învăță limba engleză cântând**, voluntari – prof. Laura Țarfullea; **Arta naratorului**, voluntari – doamnele profesoare Popica Mădălina și Popica Nadia; **Natura, izvor de inspirație în artă**, voluntari – Daciana Ungureanu, Vasilica Cruceru, Deaconescu Simona, ing. Sebastian Oacheș, Despina Danciu, Papuc Cristina, Blescău Oana; **Matematică aplicată în viața de zi cu zi**, voluntari – Liviu Bălășoiu, Antonia – Elena Țarfullea; **Viața pe râul Gilort, sesiune de pescuit științific**, voluntari – Nicolae Calma, Falka Istvan, Cristina Merfu, Cosmin Covrig, Elena Basarabă; **Educație media prin film documentar și reportaj**, voluntari – Veronica Popescu, Elena Basarabă, jurnalist Loredana Iona Burada, Karina Băncescu, Bianca Andrițoiu; **Novaci**

– **curs de istorie locală**, voluntari – Elena Basarabă, Veronica Popescu, Țicu Alina, Spilcă Cristina, Drăgoescu Claudia, preoții parohiilor din Novaci; **Tenisa de masă**, voluntari – Bălășoiu Liviu, Bălășoiu Maria; **Inițiere în jocul de șah**, voluntari Tomescu Dragoș, Matei Țivlea; **Clubul**

de lectură pentru copii și adulți și Biblioteca de vacanță, voluntari – Veronica Popescu, Elena Basarabă, Firu Iuliana, Tomescu Oana, Giugiulan Iulia; **Grafică digitală și design arhitectural**, voluntar – ing. Sebastian Oacheș; **Inițiere în arta teatrală**, voluntari – Cosmin Brehuță,

Karina Băncescu, Giurca Otilia; **Inițiere în programare**, voluntari – Alexandru Stoica; **Programul Happymed Junior – Te dor sau nu te dor?**, voluntar – medic specialist Adrian Preda; **Dans modern**, voluntari – Adriana Dănculescu și Amira Dănculescu; **Prietenie prin fotbal**, voluntar – Turloiu Tiberiu; **Franceză pentru începători**, voluntar – Giugiulan Iulia; **Handbal de vară**, voluntar – Ovidiu Zamfira; **New media design cours**, voluntar – Bianca Andrițoiu; **Chitara – instrumentul preferat**, voluntar – Marius Ungureanu.

Mulțumiri organizatorilor, colaboratorilor, tuturor voluntarilor pentru seriozitatea și perseverența și felicitări meritate din plin, părinților, copiilor și tinerilor prezenți la activități! Numai prin colaborare și implicare comună se pot realiza lucruri frumoase!!!

Prof. Alina Ramona ȚICU

O nouă apariție editorială

ION FLOREA – ZBORUL PĂSĂRII DE ARGINT

(Poezie și proză)

Parcurgând filele acestui volum de poezie și proză, veți descoperi nu doar dorința autorului de a înșira pe hârtie tot ce i-a comandat inima și sufletul, ci și talentul deosebit cu care s-a născut și cu care a fost înzestrat. Un talent cultivat cu măiestrie prin sutele, poate chiar miile de cărți citite în nopțile de după zilele grele de muncă la pădure, în mină sau pe lângă turmele de oi în munți ori în transhumanță, prin Banat, Bărăgan, Dobrogea, șesurile dunărene.

Ion Florea a fost ca o pasăre în zbor spre înălțimi, învățând mereu să zboare, să-și caute fericirea precum păsările spre înălțimile cerului. Zborul reprezintă ascensiunea, zborul spre înălțimi, iar omul poate ajunge acolo unde-și dorește dacă visele sale au aripi proprii de zbor, la fel ca păsările. În zborul său spre înălțimi, Ion Florea a învățat de la păsări. Dacă ne uităm la această carte de poezie și proză, ea este ca o pasăre legănându-se spre Împărăția Cerească, iar parcurgându-i filele, vom descoperi un zburător cu o putere de imaginație fabuloasă.

Păsările, în zborul lor, stărnesc uimirea și admirația oamenilor. La fel, poetul și prozatorul Ion Florea, stărnește uimirea și admirația novăcenilor pentru un mare talent, din păcate dispărut prea de timpuriu. Dacă moartea nu i-ar fi întrerupt „firul său de poezie” la doar 50

de ani, pe 19 decembrie 1992, cu siguranța poetul Ion Florea ar fi zburat

favorabili, plutește lin, ca o gondolă cu îndrăgostiți în apele Venetiei.

mult mai sus, acolo unde îi dădea dreptul talentul său scipitor precum penele păsărilor în zborul lor spre Împărăția Cerească, simboluri unice ale frumuseții celeste, ale vieții și devenirii noastre.

Păsările, prin zborul lor au fascinat dintotdeauna oamenii. Omul a privit mereu zborul păsărilor, imaginându-și cum s-ar putea vedea lumea de acolo de sus. Ca să poată zbura, pasărea se folosește de aripi, dând continuu din ele, iar când întâlnește curenți de aer

Ion Florea, cât timp a trăit, a dat mereu din aripi, iar atunci când timpul s-a oprit în loc pentru el, a vâslit către ceruri. Sper ca de acolo, de unde este, să se bucure de apariția acestui nou volum al său de poezie (de data aceasta și proză), bucurie de care n-a avut parte în timpul vieții.

Ion Florea trebuie să rămână o Pasăre Măiastră a poeziei românești, nu doar a poeziei novăcene. Din păcate, a început să fie cunoscut și apreciat abia

după apariția primului volum de poezie „Trandafiri și amintiri” apărut tot sub îngrijirea mea în 2018, Anul Centenarului Marii Uniri din 1918.

Noul volum ne certifică faptul că poetul și prozatorul Ion Florea trăiește și după moarte, sufletul său fiind nemuritor, ca și creațiile sale literare. Am lucrat la această carte cu convingerea că valoarea sa trebuie răsplătită. Poezia sa este asemănătoare păsărilor grațioase, cu penaj strălucitor. În ea găsim tot ce-și dorește sufletul omului, dragoste, iubire, iubire de neam și țară, dar și tristețea neîmplinirilor poetului.

Ion Florea a dat aripi poeziei novăcene, făcând-o să zboare printre iubitorii de poezie. Sper ca odată cu apariția acestui nou volum de poezie și proză să intre și în atenția specialiștilor din domeniul creației literare. Primăria Novaci a dat numele poetului Ion Florea unei străzi din oraș. Cu siguranță, poetul Ion Florea trebuie așezat măcar și în rândul poezilor gorjeni la locul de cinste pe care-l merită cu prisosință.

Unele poezii au fost semnate cu numele „Ion Pierdutu”. Odată cu apariția acestui nou volum de poezie și proză, „Ion Pierdutu” a fost găsit, iar poetul Ion Florea va rămâne, cu siguranță, o mare valoare a creației literare novăcene.

Constantin DĂRVĂREANU

Pagini alese sau despre ZBORUL PĂSĂRII DE ARGINT de Ion Florea

Destinul literar al scriitorului Ion Florea este apreciat și astăzi, la 30 de ani de la trecerea sa în neființă, dovadă că prin munca asiduă a dlui Constantin Dărvăreanu cartea denumită *Zborul păsării de argint* a văzut lumina tiparului la Editura Măiaștra din Târgu Jiu. Rămase în manuscris, creațiile literare însumează 634 de pagini și se impun în ochiul lectorului prin complexitatea lor, căci reunesc numeroase poezii, proză scurtă, cugetări, legende și balade. Dincolo de simbolurile identificate, m-a impresionat dragostea pe care o avea Ion Florea față de zona natală, cea a Novaciului, multe creații fiind inspirate din spațiul de la poalele munților Parâng unde acesta a trăit 50 de ani.

Caracterul vast al scrierilor imprimă sensibilitate și emoție, inducând cititorului o anume stare sufletească. Legătura indisolubilă cu natura – în diferitele ei forme de manifestare și înfățișări – este reliefată în poezia *Sub Parâng*, unde trăirile poetului converg spre o componentă descriptivă (de exemplu, „Se afundă-n codru vechi” sau „În adânc de codru sur”) și una meditativă, cu o latură ușor fantezistă (de exemplu, „Zboară cerbul peste apă” sau „Saltă cerbul cel minor/ Pe potecile cu dor”).

Aceste aspecte sunt completate de mirajul iubirii în poezia *De ce nu vii*, astfel asistăm la o libertate de creație specifică romanticilor. Cele șase distihuri poetice au o latură nostalgică deoarece apare sentimentul unei iubiri neîmplinite, universul terestru și cel astral completând raportul dintre iubire-vis, aspirație-dorință, real-ireal. Edificatoare în acest sens

sunt exemplele: „De ce nu vii tu, fată de departe,/ Să-ți citesc aceste versuri rupte dintr-o carte/ Să lași o oră-n pace rigla și echerul/ Să privim Carpații cum își logodesc cerul”.

Și creațiile *Costum novăcenesc*, *Nedeia* și *Novac* pot fi considerate esențiale spre a valorifica dragostea pe care scriitorul Ion Florea o avea pentru comunitatea noastră novăceană. În cele 10 catrene ale poeziei *Costum novăcenesc*, autorul surprinde cu admirație frumusețea și eleganța acestui ansamblu de piese vestimentare. Am identificat fluturii care „surâd pe fuste și pe ii”, luna care „[...] irumpe/ Pe-o altă din borangic și in”, lăstunii care „între tivuri se giugiulesc/ În parfumul de pelin și busuioc”, stelele care „coboară spre brâu”, garoafele „despuiate-n piept” și macii cărunți „pe câmpul de borangic”. Deopotrivă, mirajul naturii este completat de cel al iubirii, astfel că întregul univers ficțional este al vieții și al devenirii noastre.

În proza scurtă intitulată simplu, *Nedeia*, scriitorul dezvăluie o întâmplare din viața ciobanilor – din zona Parângului – care în ziua de Sânziene petrec cum se cuvine: cu tocan și balmoș fierbinte, cu rachiu și în acorduri muzicale de fluiet. Frumoasa idilă dintre personajele Ionică și Ileana – Făt Frumos și fata – este umbrită de o întâmplare nefericită legată de dispariția temporară a îndrăgostitului, însă finalul fericit îndeamnă nu doar la încredere și credință, ci la faptul că niciodată răul nu învinge binele.

Legenda *Novac* redă în detaliu vitejia căpitanului originar din Novaci, Baba Novac: „viteză vestit/ De

Mihai domnul îndrăgit/ care-a fost în bătaie/ Cu Buzeștii din Bănie/ [...] / acel Baba Novac/ care șade în Novaci/ Făr’ să deie vreun haraci”. Neîntrecut în luptă, el îi urăște pe turci și reușește să scape de mânia lor, continuându-și astfel viața liniștită la conac și bucurându-se de bunătățile culinare din zona Novaciului: „Mămăliga aburește/ Bea Novac și chiuiește/ Bea pălincă drept din tâlv/ Mâncă brânză de burduf/ Coaptă-n bulz de mămăligă/ Nici prea rece, nici să frigă,/ S-o mănânce pe-ndelete/ Și de vin să-i facă se”.

Prin exemplele reliefate, consider că am intuit dragostea lui Ion Florea pentru portul popular și implicit pentru locul natal, cu toate frumusețile lui. Nimic nu este mai frumos și mai demn de apreciat decât acest tip de lectură care inspiră și ne inspiră, astfel că aș încheia printr-o cugetare a scriitorului: „de multe ori omul e o frunză căzută la intersecția de drumuri așteptând bunăvoința vântului ca să poată zbura undeva”.

Iată, așadar, că prin bunăvoința tuturor celor care s-au angrenat în publicarea volumului *Zborul păsării de argint* scriitorul nostru novăcean Ion Florea nu a rămas o simplă „frunză la intersecția de drumuri”, ci a devenit un exponent al libertății de exprimare și totodată al densității procesului literar de creație din întregul areal gorjenesc.

Prof. Fîru Iuliana

ZBORUL PĂSĂRII DE ARGINT

Voi începe prin a adresa mulțumiri și felicitări domnului Constantin Dârvăreanu sub îngrijirea căruia au apărut cele două volume: „Trandafiri și amintiri” și „Zborul păsării de argint”, la a cărui lansare participăm azi, dar și reprezentanților Obștii „Cerbul”, deoarece, prin intermediul dumnealor, opera domnului ION FLOREA nu a rămas la stadiul de manuscris. Acest lucru denotă grija și interesul pentru promovarea culturii și personalităților novăcene, ceea ce nu poate fi decât de admirat.

Trebuie să fim mândri, deoarece datorită dumneavoastră testamentul literar al domnului Ion Florea, cuprins în poezia cu același nume, s-a împlinit, căci dumnealui precizează referitor la creațiile sale: „Dacă au vreun strop de har/Să le scrieți în ziar/Mai la urmă între spații/Să nu supăr consacrații”.

Citind această poezie, am remarcat modestia, smerenia domnului Ion Florea; este conștient de darul său primit de la Dumnezeu, dar nu știe dacă va fi recunoscut și nici nu dorește ca prin publicarea operei sale să supere pe cei aflați pe pedestalul consacării. Consideră că indiferent dacă opera îi va fi publicată sau nu, el tot poet va fi-n Parâng.

Prin lecturarea operei sale, am descoperit o persoană sensibilă și complexă, ceea ce se reflectă în multitudinea temelor cuprinse în ea. Astfel, întâlnim comuniunea cu natura în mijlocul căreia a trăit și a cărei frumusețe probabil i-a dezvoltat latura sensibilă absolut necesară creației. Se observă că muntele Parâng devine un leitmotiv al creației sale, este asemenea unui pylon în jurul căruia se învârtă întreaga existență din această zonă, sugestivă fiind poezia „Asemenea furtună”, în care autorul rămâne loial acestui munte, indiferent de repercusiuni: „Voi rămâne alături de Parâng/Chear de-mi vor fi mădulele smulse”.

Remarcăm patriotismul și respectul față de martiri și eroi, autorul evocând personalitățile marcante ale istoriei noastre, dar și locurile în care s-au dat marile bătălii pentru apărarea țării, remarcabilă fiind poezia „Ce zici, Ioane?”, în care cu versul „Ce zici, mai are cineva curajul să treacă peste țara noastră, Ioane?”

În poezia „Apel”, deosebit de actuală, dezvoltă ideea unei lumi în care să domnească pacea și armonia.

În acest volum este surprinsă și tema iubirii și de remarcat este sinceritatea sa, dezvăluind că prima sa iubire a fost Ileana de la Vaideeni, iar frumusețea

feminină ideală este descrisă în poezia „Portretul copilei de păstor”.

În ceea ce privește capacitatea de a crea, Ion Florea se simte plin de harul creației, de inspirație, astfel în „Din cartea munților” mărturisește: „Câte caiete voi mai putea înegri până în clipa fatală? Nu știu! Dar știu că inima îmi este plină de o pasiune dătătoare de emoții nepământene. Fie să nu piară odată cu mine”.

Sensibilitatea sa deosebită rupe îngrădirile propriului eu, ale egoismului, și dorește ca propria creație să fie împărtășită tuturor, detaliu surprins în poezia „Rodul meu”: „Din clipa aceasta rodul meu/E al vostru al tuturor” și într-adevăr, astăzi, creația sa literară este accesibilă tuturor.

Păcat că firul vieții sale s-a rupt mult prea devreme, la doar 50 de ani, poate cine știe cât de vast ar fi devenit opera sa dar poate Dumnezeu a considerat că opera domnului Ion Florea și-a atins apogeul și l-a luat acolo sus pentru a surprinde frumusețile care sunt mai presus de puterea noastră de înțelegere.

Prof. SPILCĂ CRISTINA-SIMONA
Director Școala Gimnazială Novaci

Despre Zborul păsării de argint

Intitulată simplu, *Zborul păsării de argint*, cartea captează atenția și stârnește emoția prin faptul că reconstituie prin intermediul poeziilor și prozelor scurte un traseu existențial al scriitorului Ion Florea-Novaci. Avem o ediție nouă și îi felicit pe cei care au avut această inițiativă. Poate puțini sunt cei care doresc să se „angajeze” în realizarea unui asemenea demers de amploare, care implică multă muncă, dăruire și răbdare.

Scriitorul nostru novăcean a trăit cu regretul că în timpul vieții nu și-a putut publica creațiile literare, lucru mărturisit în proza *Din cartea munților*: „Cartea munților mei **nescrisă de nicio mână**, rămâne totuși eternă pentru cine știe s-o citească”. Personal, pot spune că nu doar că am reușit să citesc foarte multe poezii și proze din această ediție, ci le-am și interpretat prin raportare la simboluri. Ceea ce mi-a atras atenția încă de la bun început a fost titlul care denumește și poezia ce deschide volumul.

Literatura de specialitate m-a condus de multe ori pe drumul „zborului” sau al „păsării”, amintindu-mi de Brâncuși, însă de fiecare dată am consultat dicționarul de simboluri spre a descoperi într-un anume context noi și noi sensuri. Mare mi-a fost bucuria când am citit o poezie dedicată marelui nostru sculptor, intitulată *Din Hobita-n Târgu Jiu*. Voi reda în acest sens doar strofa din final:

„Cad castanele vegherii
Peste Simbolul Tăcerii.
Ani trecură, vreo sută-s duși,

Doarme, unicul Brâncuși”.

În poeziile lui Ion Florea-Novaci am făcut trimitere la simbolistica zborului nu doar ca „dorință de sublimare și de căutare a unor armonii interioare, ci mai degrabă ca posibilitate de depășire a conflictelor”¹. Aceași rezonanță este întâlnită și în proză, unde totul este depășit cu optimism și încredere în sine: „Pășesc peste necazuri. Sunt o mulțime de linii paralele. Automat, necazurile se schimbă. Trenuri zboară și într-un sens și în altul. Unele opresc, altele, nu. Eu nu am bilet pentru niciunul”.

În accepțiune simbolistică, pasărea este un simbol al sufletului și joacă rolul de intermediar între pământ și cer. Întâlnită în multe poezii, pasărea devine un mesager al scriitorului către noi cititorii, Ion Florea-Novaci dorind parcă să ne transmită bucuria actului creator și permanenta sa deschidere către iubire, natură, dragoste de țară, păstorit, artă ș. a.

În calitate de cititor nu-mi rămâne decât să mă consider norocoasă că am reușit să înțeleg mesajul scriitorului nostru Ion Florea-Novaci și îmi propun să descifrez și mai mult simbolistica poeziilor și a prozelor sale scurte, bucurându-mă totodată că există astăzi printre noi un nume care face cinste Novaciului, chiar și la 30 de ani de la trecerea sa în neființă.

Prof. Alina Ramona ȚICU
Director Liceul Teoretic Novaci

¹ Jean Chevalier, Alain Gheerbrant, *Dicționar de simboluri*.

Ion Florea

ZBORUL PĂSĂRII DE ARGINT

Nu știu dacă prin legile scrise
Mai demult sau mai de-acum
Putem pricepe
Și pe cele ce nu sunt scrise.

Nu știu, dar minune,
Am simțit cum am rămas
C-o speranță naivă poate
Arzând obsesivă-n suflet.

O speranță de stejar
Cruțat de bardă,
O speranță de luceafăr holtei
Ispitit în zori

De tandrețea ochilor de ciută
Robiți de iezere albastre,
Cu lebede de nori
Legănându-se efemer.

Spulber de flori și soare tânăr
S-a risipit peste mine,
Peste brazii mei minori

Cu șoapte tămâiate de rășini,
Peste trandafirii-atâtor vise
Răsărite din ritmu-atâtor realități,
Peste iluziile oprite

Ca albatroșii la odihnă
După ce-a trecut pasărea furtunii
Precum creanga unui fulger.
Tu erai mai vie,

Mai aproape, mai naturală,
Mai înțelegătoare ca oricând,
Cu sânul sufocat

De apăsarea pieptului meu.
Ah, pasăre de argint,
De-ai fi fost numai amintire
Te-aș fi dăruit luminii
Grămadită-n cuiburi părăsite
De păsările sub streășină de brad
Care tăinuie legenda
Altor foști îndrăgostiți.
Ah, pasăre de argint...

Soția și fiica poetului

De când cu zborul
Păsării de argint,
În cântec colții timpului
Nu mai pot să-i simt,
Sufletul îmi e închis
Între real și vis
Ca un fluiet într-o ladă
Cu vuiet de baladă,
Cu viers de brad minor
Fulgerat de vânt și dor.

Prof. univ. dr. Nicolae VINȚANU

VALEA GILORTULUI

Valea Gilortului are vreo 65 de milioane de ani de când curge apa care alimentează bazinul Jiului. Și acum se vede cum apa adună de prin munți bolovănișuri pe care le transformă în nisip. Tot aici se pare că a fost prima așezare a omului din Novaci în vechime. Urmele celor care au stat pe Valea Gilortului, se văd și azi. Pe vremea dacilor se pare că a fost o zonă din apele Gilortului, unde se culegea aur, iar după cucerirea romană romanii, neamul românesc s-a risipit. De prin Secolul al X-lea d. H, iarăși oamenii s-au așezat ca să dea Văii întreaga frumusețe.

La vârsta adolescenței mele am cărat cu caii la magazinul SAM al lucrătorilor de la pădure. Pe atunci Gilortul era oprit la Cheile cu același nume, și când pornea apa de vreo 7 metri înălțime, aduceau la vale fagi și brazi din Cerbu, Popu, Rânca, Rădeiu și Rotunda. Apoi a fost construită o cale ferată îngustă, care a cărat și ea zeci de mii de metri cubi. Dar pădurea se urca tot mai sus, spre Vârful Setea, și calea ferată a făcut loc mașinilor. La un moment dat, după 1990, s-a sistat exploatarea și a urmat împrăștierea celor care au avut pământ prin zonă.

Așa s-au scurs vremurile. De vreo 10 ani, drumul spre Valea Gilortului, de la

uzină în sus, este cel al Ocolului silvic. Din cauza intemperiilor care au urmat, drumul s-a făcut numai șleauri, și așa se face că abia cu piciorul se poate merge spre Groapa, spre Parâng sau spre Rânca. Chiar și așa este destul de greu când apa este mare și Gilortul vine cu furie, cum a fost în primăvara aceasta.

Valea Gilortului este întotdeauna frumoasă. De cum intri de la uzina electrică, se deschide Izvorul Strugazului spre Răsărit, iar spre Apus este Contea, ce trece prin cetatea lui Litovoi. Mai sus vine Izvorul Șipotelor, iar spre Răsărit Pârâul Cerbului și al Plopului. Acestea două asigură existența unei zone, a unei poieni, cunoscute sub numele de Înșirata. Loc anume de popas spre munții pe care ciobanii în opinci au făcut cărări sute de ani spre stânele lor.

La Cheile Gilortului este o stâncă, care obligă apa să se strângă într-o căldare. După ce furia apelor a săpat din malurile adânci de prin Setea, Gruiu, Măcaria, Popu, Rânca, Pleșcoaia, Izvorul Mohorului își continuă drumul la vale. Mergând mai sus, spre Răsărit vedem prapoare înalte, iar spre apus culmi mai domoale. Lăsăm apa spre Izvorul din Pleșcoaia, și urcăm încet spre Rânca. Este

o priveliște superbă, care vine să întregască farmecul Văii Gilortului. Înserarea care se apropie ne pune în contact cu ceea ce poetul Șt. O. Iosif spunea în poezia Doina: Se tânguesc/ Tălângi pe căi/ Și neguri cresc/ Din negre văi/ Plutind pe munți.../ La fâgădău/ La Vadul-Rău/ Sus, la răscruți/ Vin trei haiduci/ Pe cai mărunți...

Gândul îmi spune că pe aici au fost oameni care au schimbat într-un hotar de piatră de circa 30 de mii de ani, cu linii și puncte, sau că demult s-au văzut vulturi cu gâtul gol care le umblau deasupra capului. Vârfuri de brazi care te îmbie să trăiești, așa cum zice un cântec popular, Vino, vară - Să mă uit cum vin la ape,/ Oi din munte să s-adape;/ Dintre culmi să deslușesc/ Viers de fluier ciobănesc.

În apropiere a fost găsit aurul de la Mohoru, de prin Secolul al XIX-lea, iar câțiva din Novaci s-au îmbogățit. Se spune că pe atunci, un cioban care fusese haiduc în tinerețea lui, a dat iama prin sașii din Csnădie sau de prin alte locuri de pe Valea Lotrului. Ajuns la bătrânețe, omul nu a putut răbda și i-a spus celui la care fusese cioban vestea aceasta. La puțin timp fostului haiduc i-a venit ceasul morții. Era prin martie și după ce i s-a făcut slujba de

pomenire, cel la care fusese cioban, împreună cu fiul său, au plecat la Mohoru. După vreo două zile s-au întors de acolo cu ranițele pline cu aur.

Valea Gilortului are o mulțime de întâmplări prin care a trecut. În 1661 se pomenește într-un hrisov dat de Domnitorul Țării Românești, cum că a fost găsit un om mort și pentru care trebuia să plătească toată comunitatea. A fost o dușegubină, adică în contul celor 100 de boi dați drept plată, li se dat Muntele Tărtărau. Așa era pe vremea aceea. Mai târziu, prin 1947, a fost pus focul la pădurea din Cerbu și a ars în cea mai mare parte. Pădurea a ars cam o săptămână și se vedea cum frunzele se stingeau în aer. În vremea aceea noi am fost în muntele Popu și oamenii plecau mai spre vârf pentru că nu se putea trăi nici ziua, nici noaptea.

Ape, văi, poiene și cât cuprinde păduri de fag, de brazi ce le dau aerul curat. Acum când sezonul acesta cald, ca de cuptor, stă tare frumos să fii la umbra unui brad. Frumusețea pădurii cu apele sale ne pune într-o lume de basm, dar fiecare dintre locurile de pe Valea Gilortului conține o taină.

Cristian GRECOIU

Novaciul de odinioară... (III)

(articole și note publicate în săptămânalul interbelic „Gorjanul”)

„6 Iulie 1930: În acest an cooperăția gorjeană a sărbătorit ziua ei la Novaci, acolo unde, cu trei decenii în urmă, s-au pus bazele băncii populare „Gilortul” astăzi după câte știm, cea mai însemnată instituție de acest fel din țară, începând cu 26 de membri și cu un capital de 72 lei, astăzi această bancă numără mii de membri și multe zeci de milioane fonduri. Alegerea a fost deci, cât se poate de bună. Oficiul Național de Cooperăție a delegat să participe din partea-i la această sărbătoare, pe bătrânul gorjan dl. Gheorghe Dumitrescu-Bumbești, unul din pionii mișcării cooperatiste din țara noastră, precum și pe d-nii subdirector Gălățeanu, inspector Constantinescu, controlor Sărăcin, etc. De asemenea, oficiul a trimis un operator cinematografic care a filmat numeroase clădiri de-ale unităților cooperatiste din Gorj, întreprinderea forestieră a băncii populare „Gilortul” de la Rânca, casele de la Rânca, marele hotel din Novaci, etc. Aceste operațiuni s-au efectuat în cele două zile premergătoare zilei de 6 iulie. Duminică dimineață, în fața unei numeroase asistențe și a autorităților din Tg. Jiu s-a oficiat un Tedeum pentru cooperăție și un parastas la mormântul regretatului operator D. Brezulescu. Slujba a fost oficiată de preoții Gr. Popescu – Cărbunești, V. Tomescu – Novaci, N. Dumitrescu – Polovragi și diacon C. Dănuș, directorul Școlii Normale din Tg. Jiu. Răspunsurile au fost date de corul acestei școli. Preotul V. Tomescu arată însemnătatea pomenirii ce se face lui Dimitrie Brezulescu, a cărui amintire și recunoștință e adânc săpată în inimile țaranilor de pe plaiul Novacilor. Învățătorul Ion Giugiulan – Novaci, face o amplă biografie a lui Brezulescu. Arată cum acesta cu mulți ani înainte de război a cumpărat prin intermediul băncii populare „Gilortul” o mulțime de moșii și munți boierești, pe care le-a împărțit la săteni, în condițiuni extrem de convenabile. Dl. Ion Micodin aduce omagii fostului deputat țaran Brezulescu, grație căruia, foștii robi de pe moșiile boierești au ajuns stăpâni pe bucățile lor de pământ. La ora 12 jumătate a fost o masă comună oferită de Octav Lascăr, directorul

băncii „Gilortul”. La ora 3 jumătate, în zăvoiuil Gilortului a început serbarea. După imnul regal a vorbit dl. Serghie Leuștean, învățător din Pociovaliștea, care a evidențiat însemnătatea mișcării cooperatiste și lupta dusă de Brezulescu în descătușarea țărânimii din ghiarele cămătarilor.

Dl. Gheorghe Dumitrescu-Bumbești, consilierul Oficiului Național de Cooperăție, face un succint istoric al cooperăției la noi și aiurea. Amintește de primele începuturi cooperatiste din Gorj și regretă că din vechea gardă nu mai e aproape nimeni în viață. Vorbitorul îndeamnă mulțimea către cooperăție. Dl. I. Mateescu, fost deputat, președintele Federației „Gorjul” vorbește în numele acestei instituțiuni, închinându-se memoriei celor ce au luptat pe acest teren, reușind să dea o altă înfățișare satelor noastre. Dl. Mugurel Danielescu, președintele Camerei de Agricultură a județului Gorj, vorbește despre foloasele aduse agriculturii de cooperăție. Dl. maior Petrescu, prefectul județului și fruntaș cooperatist, a spus că avem o țară minunată, cu bogății imense, cu păduri uriașe, care au căzut pradă securii numeroase a străinilor.

Vântul cooperăției ne-a desmeticit. Ne-am dat seama, deși cam târziu, de greșelile făcute și abia după aceea am început a ne uni în tovărășii, pentru a ne folosi de bogățiile solului nostru. <<Minunile făcute de cooperăție la Novaci, sunt pilde grăitoare de ce poate face unirea laolaltă a multora. Se închină muncii depusă de Brezulescu și propune ridicarea unui bust acestui mare cooperatist, donând 4000 lei. Falanga de idealști, de la Haret și până astăzi ne-au dat instituțiile cooperatiste, care sunt butucul de care se împiedecă mortal opera cămătărească. Prin unire și încredere în această mișcare, țărâtimea va învinge toate relele și țara va prospera>>. Au mai urmat câteva bucăți executate de corul Școlii Normale Tg. Jiu. Dl. consilier Dumitrescu-Bumbești a citit o moțiune care s-a votat în unanimitate. Serbarea s-a sfârșit la ora 6.”

(„Gorjanul”, an VII, nr. 31-32/1930, pag. 2)

„21 iulie 1935: Cercul Studențesc Gorjan a dat o serbare în zăvoiuil Băncii Populare „Gilortul”. Dl. I.C. Băca, vicepreședintele cercului, a conferențiat vorbind despre „Dimitrie Brezulescu și plaiul Novaci”. Au urmat recitări și coruri. S-a jucat „Concediu de vară”, comedie într-un act, de studentii Dumitrescu Gh., Miss Mihail, Târziu și Mille.

(„Gorjanul”, an XII, nr. 31-32/1935, pag. 8)

„Culturale, Cernădia: În ziua de 27 ianuarie a avut loc la școala primară din Cernădia ședința Cercului Cultural Novaci, de sub conducerea d-lui Serghie Leuștean, învățător din Pociovaliștea. Au luat parte toți învățătorii din comunele Cernădia, Novaci, Pociovaliștea și Aniniș. În cadrul ședinței intime, care a început la orele 10 a.m., dl. învățător Pantelie Moculescu a predat o lecție de scris-citit la clasa a I-a. Au conferențiat apoi despre „Metoda globală aplicată la clasa a I-a” d-nii învățători Sabin Popescu – Cernădia, Serghie I. Leuștean – Pociovaliștea, Gh. Dinescu – Novaci și d-ra Aurelia Stamatoiu – Novaci. A urmat apoi recenziile romanului „Ciocoi vechi și noi” de N. Filimon, susținută de d-ra Aurelia Stamatoiu. După masă, în sala de festivități a Căminului Cultural s-a ținut ședința publică, la care au luat parte foarte mulți locuitori din comună. Ședința a fost deschisă de directorul școlii Cernădia, dl. Pant. Moculescu, care, prin cuvinte alese, arată publicului sensul acestor poporeni, de pe urma unor astfel de ședințe. Dl. Serghie S. Leuștean dă o bogăție de sfaturi în legătură cu îngrijirea vitelor. A urmat apoi un frumos și bogat program artistic, executat de elevii școlii primare, sub conducerea d-lor învățători Emanoil Cintează și Sabin Popescu, care s-a încheiat cu piesa „Știi carte ai parte” de Boris Litvineanu. Cuvântul de închidere l-a rostit dl. învățător Serghie Leuștean, președintele Cercului, care a dat îndemnuri sătenilor să nu-și piardă nădejdea în vremuri mai bune, care nu vor întârzia să sosească.”

(„Gorjanul”, an XXII, nr. 7 din 15 februarie 1946, pag. 2)

AM FOST ȘI SUNTEM UN POPOR DE OAMENI SENSIBILI LA GREUTĂȚILE ALTORA

La 24 februarie 2022, Rusia a invadat Ucraina, marcând o escaladare a războiului ruso-ucrainean început în 2014. În 2014, Rusia a invadat și anexat Crimeea, iar separatiștii susținuți de Rusia au ocupat o parte din Donbas, regiunea de sud-est a Ucrainei, constituită din regiunile Luhansk și Donețk. Folosindu-se de tot felul de tertipurii, Rusia a contestat dreptul Ucrainei la statutul de stat și a acuzat în mod fals Ucraina că este guvernată de neonaști care persecută minoritatea etnică rusă. Mai mult, Putin a afirmat că expansiunea spre est a Organizației Tratatului Atlanticului de Nord (NATO) amenință securitatea națională a Rusiei, fapt contestat de NATO.

La 21 februarie 2022, Rusia a recunoscut Republica Populară Donețk și Republica Populară Luhansk, două republici separatiste autoprocimate din Donbas, controlate de separatiștii pro-ruși. A doua zi, trupele rusești au intrat în ambele teritorii, iar în dimineața zilei de 24 februarie, Putin a anunțat „o operațiune specială” pentru „demilitarizarea și denazificarea” Ucrainei.

Președintele ucrainean Zelenski a decretat legea marțială și o mobilizare generală a tuturor cetățenilor ucraineni de sex masculin cu vârste cuprinse între 18 și 60 de ani, cărora li s-a interzis să părăsească țara.

Invazia Rusiei în Ucraina a fost condamnată pe plan internațional, cerându-se retragerea completă a forțelor rusești.

Din păcate, războiul continuă și astăzi. Invazia a provocat criza de refugiați cu cea mai mare creștere din Europa de la cel de-al Doilea Război Mondial încoace, aproape 7 milioane de ucraineni fugind din țară, iar alte cca 8 milioane fiind strămutați în interiorul Ucrainei. România se numără printre țările care au primit cu brațele deschise cca un milion de ucraineni, femei, copii, bătrâni sau persoane cu dizabilități.

Dincolo de problemele și tensiunile care au existat între Ucraina post-sovietică și România, noi, românii, am rămas aceiași oameni primitivi care au sărit mereu în ajutorul celor care au trecut prin momente dificile în cursul istoriei. Nu trebuie să uităm însă că dincolo de sprijinul umanitar acordat de România, avem datoria și obligația față de strămoșii noștri de a apăra țara, limba și cultura și să nu mai fim considerați, ca mai înainte, ca țară inamică a Ucrainei. Ucraina post-sovietică a denunțat stalinismul, dar menține moștenirea rămasă de la Stalin, teritoriile românești (Bucovina de Nord, Ținutul Herța, Ținutul

Hotin, județele din sudul Basarabiei) ocupate prin forță brutală de URSS în 1940 și oferite Kievului.

Am în față Monitorul Oficial al României, Anul III-Nr. 243 de vineri, 29 noiembrie 1991, în care a fost publicată Declarația Parlamentului României privind hotărârea autorităților de la Kiev de a organiza la 1 decembrie 1991 un referendum asupra independenței Republicii Ucraina. În Declarație, Parlamentul României spune că a luat cunoștință de hotărârea autorităților de la Kiev de a organiza la 1 decembrie 1991 un referendum asupra independenței Republicii Ucraina, a salutat această inițiativă, dar a declarat că Pactul Ribbentrop-Molotov a fost declarat nul și neavenit de către URSS la 24 decembrie 1989 și de către Parlamentul României la 24 iunie 1991.

Parlamentul României a declarat că referendumul privitor la independența Ucrainei nu poate avea valabilitate în privința teritoriilor românești anexate abuziv de fosta URSS, teritorii care nu au aparținut niciodată Ucrainei și sunt de drept ale României. Mai mult, Parlamentul României s-a pronunțat pentru începerea unui dialog cu Parlamentul de la Kiev în vederea examinării, împreună, a problemelor stabilirii unor relații de bună vecinătate și colaborare între România și Ucraina, invitând în acest scop o delegație parlamentară ucraineană să efectueze o vizită la București, cât mai curând posibil.

A venit în acest scop vreo delegație parlamentară ucraineană la București? Probabil că nu. Au trecut 30 și ceva de ani de atunci, iar noi am rămas cu iluzia că urmările și nedreptățile Pactului Ribbentrop-Molotov vor fi reparate.

Adevărul trebuie spus fără ocolișuri. Dincolo, pe malurile Tisei sunt înșirate multe sate românești. Acolo trăiesc de sute de ani cei care au stat la temelia neamului românesc. Dintotdeauna au vorbit românește și s-au considerat români, chiar dacă li s-a inoculat ideea de limbă ucraineană. Ei sunt urmași adevărați ai dacilor liberi, urmași ai lui Bogdan și Dragoș, chiar dacă satele în care locuiesc au fost rebotezate de sovietici cu alte nume în încercarea de a li se pierde identitatea.

Sunt români marginalizați, uitați parcă într-un colț al lumii, considerați „altfel” fiindcă au stăruit din moși-strămoși să vorbească limba lor, limba noastră care nu de puține ori le-a adus necazuri. În urmă cu vreo 60 de ani, aflat într-o misiune cu sovietici pe linia de frontieră în Munții Oașului, am avut translator un tânăr ucrainean de origine română de dincolo de Tisa.

Timp de vreo trei ore, profitând de faptul că sovieticii nu înțelegeau nimic din limba română și după ce misiunea a alunecat în altă direcție, am vorbit cu acel tânăr și despre românii de dincolo de Tisa care și-au păstrat limba și care au multe rude dincoace de Tisa. Apoi, vreo lună și ceva am fost în localitatea Bocicoiul Mare de pe Tisa, de unde se vedeau satele românești înșirate pe malul acestui râu. Localnicii spuneau că au rude apropiate în satele respective. Iată cum un popor a fost despărțit prin acel Pact Ribbentrop-Molotov.

În 7 septembrie 2014 am avut privilegiul să-l întâlnesc pe profesorul Vasile Tărățeanu din Cernăuți, vajnic apărător de glie și neam, apărător al limbii românești „de aici și de dincolo de hotară”. Profesorul și poetul Vasile Tărățeanu a vorbit despre situația românilor din Bucovina, despre durerea din sufletele românilor din Bucovina de a trăi despărțiți de frații lor. Vasile Tărățeanu este unul dintre vocile puternice care au luptat cu strășnicie pentru drepturile românilor de a avea biserică, școală, de a vorbi și scrie în limba strămoșească.

Iată de ce cred că dincolo de problemele și tensiunile care au existat între Ucraina post-sovietică și România, situația românilor din teritoriile românești rupte cu forța prin acel Pact declarat nul și neavenit, trebuie lămurite.

Oricum, națiunea română a demonstrat și în aceste împrejurări dramatice pentru poporul ucrainean, că România, poporul român, sunt alături de Ucraina. Am fost și suntem un popor de oameni sensibili la greutățile altora, numai că ar trebui să fim priviți cu aceeași ochi.

Cât privește războiul din Ucraina, nu se știe cât va mai dura. Deocamdată Rusia nu a reușit să îngenuncheze Ucraina, dar face totul ca să împiedice intrarea Ucrainei în structurile europene și NATO, să blocheze ieșirea Ucrainei la mare.

Nimeni nu știe deocamdată care sunt planurile Rusiei, unde se vor opri? Vor trece Nistrul, Prutul? S-ar putea ajunge la o confruntare cu forțele NATO? Mai ales că mai nou acuză țara noastră prin decizia de invitare a Republicii Moldova la discuțiile pentru aderarea la Uniunea Europeană, că am urmări formarea României Mari. Cu ce i-ar deranja acest fapt? N-ar fi oare o reparare a urmărilor și nedreptăților Pactului Ribbentrop-Molotov, pe care ei înșiși l-au declarat nul și neavenit?

Constantin DĂRVĂREANU

CIMITIRUL SĂRACILOR

Venind din Țara Oașului spre Sighetu Marmăției, ne-am oprit la Cimitirul Săracilor, una din componentele Memorialului Victimelor Comunismului și al Rezistenței de la Sighet, situat la 2,5 km de orașul devenit loc de exterminare pentru elitele țării pe timpul comunismului.

Cimitirul Săracilor este un ansamblu arhitectural dedicat memoriei deținuților politici morți sau executați în închisorile, lagărele și deportările comuniste, precum și memoriei partizanilor uciși în luptele cu Securitatea, o necropolă a celor fără de mormânt.

În anii '50 au fost aruncate în gropi anonime trupurile câtorva zeci dintre deținuții politici morți în închisoarea de exterminare Sighet. Nu se știe exact câți au fost îngropați aici sau în alte locuri, comuniștii urmărind ștergerea urmelor.

Pe la începutul anilor '90 cimitirul fusese părăsit, iar locul devenise pășune, din care copitele cailor scoteau la vedere craniile de

oameni necunoscuți.

Fundația Academia Civică a amenajat de-a lungul anilor acest ansamblu dedicat, simbolic, tuturor

victimelor represiunii comuniste în România. A fost desenată o hartă a României, din brazi, iar în locul de pe hartă al orașului Sighet (socotit un epicentru al acestei represiuni) a fost ridicat un altar-cenotaf.

În anii 2011-2012, în partea dinspre șosea a fostului cimitir a fost ridicată, tot de către Fundația Academia Civică, o Poartă a Memoriei care ține loc și de clopotniță, inspirată din motivul biblic al Scării Vieții.

Am urcat această Scară a Vieții și de la înălțimea ei am privit harta Țării din brazi, altarul, troițele, acest mod simbolic de a-i celebra pe nenumărații luptători care și-au dat libertatea și viața pentru democrație, înfruntând dictatura comunistă și ateistă.

Constantin DĂRVĂREANU

NOVACI - BUCUREȘTI - CONSTANȚA

Din Novaci ajungem la Cărbunești cam în trei sferturi de oră. Trecem prin satele Huluba, Ciocadia, Bengești și apoi la Câmpu Mare. Vedem doar pâlcuri de ierburi la care pasc niște oi. Prin Plăieț trecuseră oi puține spre munte, pentru că nu se găsesc ciobani sau cei care se angajează stau puțin, așa că turmele lasă locul paraginii și oamenilor care iau drumul străinătății.

La Cărbunești trenul vine cu 10 minute întârziere, dar până la București se apropie de normal. Trecem iarăși printre grânele care erau în pârgă, rapița care sta să se coacă, iar floarea-soarelui începea să înflorească. Văd pe la Roșiorii de Vede că niște oameni se uită la floarea-soarelui. Probabil că vor să vadă ce fel de soiuri au însămânțat fermierii: dacă e soi din străinătate, albinele nu ajung să scoată nectarul din flori, iar dacă sunt albine caucaziene, acesta cam în vreo săptămână încep culesul. Ajungând în București, plec imediat la Vlașin, în județul Giurgiu. Stau vreo 2 zile, mă uit la floarea-soarelui, care era cultivată în lanuri de jur-împrejur, dar nu o deosebesc pe cea autohtonă de cea adusă din străinătate.

Trenul de a doua zi pleacă din București și oprește la Constanța. Pe la 8:30 ne ducem la Gara de Nord și luăm ceva de mâncare. La Mc Donald's nu se da tot ceea ce este în meniu, așa că ajungem cam cu burta goală la Constanța. Ne mai astâmpărăm foamea cu ceva covrigi, și așa ajungem la Mamaia. Rememorăm traseul de la București la Constanța, și constatăm că vreo 35 de vagoane aduceau pentru procesare petrol brut. Pe la jumătatea drumului am văzut că trecea spre Constanța un tren încărcat cu automobile. Dar la punctele principale, din Dor Mărunt, Fetești și alte localități erau vagoane cu DB, Căile Ferate Germane, care încărcau grâu. În rest, destule gunoaipe pe marginea drumului și case părăsite. În cei aproape 33 de ani, din 1989 până în prezent, circa 10 milioane de români au plecat în străinătate. Așa a ajuns țara noastră, care producea foarte numeroase bunuri industriale, într-una exportatoare mai ales de materii prime. Mai observăm

că pe Brațul Borcea sunt doar câteva șalupe oprite la țărm. Mai constatăm și că Dunărea are un debit foarte mic, cam cu o treime față de cel din primăvară.

De la Cernavodă se văd pe dealuri cam vreo 15 mori de vânt care produc curent. Dar atenția ne este atrasă de faptul că mai în niciuna dintre localitățile prin care trecem, nu se mai văd vaci, oi, capre. Doar niște stupari încercă și ei să vadă dacă floarea soarelui este autohtonă sau din străinătate. Românii au trăit aici cu vaci, cu oi, capre, astfel dându-le de mâncare copiilor, iar acum o bună parte se duc la magazine, din care destul de multe sunt ale străinilor. Dar dacă cei cu magazinele închide afacerea? Ce vor face bieții oameni?

Ajunși la Constanța, luăm autobuzul supraetajat, pentru un așa-zis City-Tour, cu prețul de 6 lei călătoria, și putem admira ca de obicei intrarea prin port. Observăm că autobuzul nu mai are vechiul traseu, ci doar o porțiune restrânsă din port. Vedem totuși mormane de fier vechi, alături de un număr foarte mare de saci cu îngrășăminte agricole aduse din Ucraina. Mai vedem imense tuburi și alte componente de turbine eoliene daneze, pe care însă se depusese un strat consistent de praf, așa că nu știm cui le erau destinate. În rest, aceeași stare a portului, pe care o tot vedem de 30 de ani, de lăncezeală, macarale care nu se mișcă etc., contrar a ceea ce vedem în marile porturi ale Europei: Rotterdam, Marsilia sau Barcelona, ca să nu mai vorbim de cele din China.

Ajunși la hotel, constatăm că nu sunt prea mulți turiști, așa că dăm actele și cam în 15 minute intrăm în cameră. După ce ne odihnim puțin, ieșim să vedem cum este apa, iar apoi unde și ce putem mânca. Trecem pe la mai multe restaurante și constatăm că hrana costă cu cel puțin 25% mai mult decât anul trecut. Ne gândim și ne socotim că o masă bunicică pentru 2 persoane este în jur de 90 de lei. A doua zi mă trezesc de dimineață pe la ora 5 și ajung la plajă unde găsesc vreo doi-trei oameni care mai degrabă încearcă să își ocupe locul pentru când va ieși soarele. Alerg cam vreo 2 km și îmi

Prof. univ. dr. Nicolae VINȚANU

închidui că Dumnezeu a făcut lumea la ieșirea Soarelui din apă, așa cum și-a imaginat-o Michelangelo, ilustrată în Capela Sixtină.

Într-o după amiază mergem la masă și alegem saramură de crap. Așa bună nu am mai mâncat de mult, dar și costul a fost de 120 lei. Mai facem o scurtă plimbare și ne simțim aproape epuizați. Marea întotdeauna îi face pe noii veniți să se simtă așa din cauza sărurilor de iod și potasiu. Ajunși în cameră ne uităm la ceva filme. A doua zi mă trezesc, iar la ora 5, alerg circa 2 km și apoi mergem la masa de dimineață, bufet suedez: unt din Danemarca, roșii din Turcia, lapte cu gust de praf de lapte, pâinea și ouăle păreau din țară, alte multe feluri de mâncare, cu proveniență pe care nu o cunosc, însă aveai de unde alege. Ajunși la plajă, intrăm în apă, care până la geamandură înseamnă până la subraț. După ce ieșim și ne uscăm și facem un calcul: 2 l de apă costă în medie 7,5 lei, și norocul este că nu consumăm băuturi alcoolice sau produse de la vânzătorii ambulanti, la care 1 porumb fiert costa 10 lei, preț la care în București am cumpărat 5 bucăți, ce-i drept nefierte.

Din câte se vede, sunt puțini turiști la mare, pentru că mulți s-au dus în Bulgaria, Turcia, Grecia sau alte destinații. Unii vin doar de vineri după amiază până duminică la prânz, dar nu atât de mulți ca în alți ani. Mamaia, care era ținta turiștilor, din cauza extinderii plajei nu prea mai are căutare. Și poate că extinderea plajei nu ar fi cel mai mare inconvenient, ci acea suprafață tăioasă, pentru că nisip nu se poate numi, pe care trebuie să mergi atât pe uscat cât și în apă. Mergând de foarte mulți ani la Mamaia, la același hotel, am ajuns să-i recunosc pe unii turiști din anii trecuții, cu care discut, și care se plâng de aceleași inconveniente: calitatea așa-zisului nisip, distanța dintre hotel și zona de șezlonguri, de dușuri și WC-uri, de beach baruri, raportul calitate-preț al serviciilor etc. Concluzia este că ne mai gândim dacă anul viitor vom alege aceeași destinație.

Constantin DĂRVĂREANU

Însemnări de călătorie

2 iulie 2022. O zi călduroasă de vară. Pe la șase dimineața plecăm spre Maramureș și de acolo către Cămarzana, Cămara Zanelor, în Țara Oașului, unde destinul mă duse cu vreo 60 de ani în urmă.

Îmi tot propusesem să ajung în acest paradis în care viețuisem vreo 13 luni, acolo sus unde se atârna harta în cui și unde mi-a fost încredințată una dintre cele mai nobile misiuni: paza frontierei de stat a României, în calitate de comandant de pichet de grăniceri, având în responsabilitate vreo 14,5 km.

Visul a prins realitate în acest început de iulie 2022, familia făcându-mi cadou această călătorie de ziua de naștere care urma să aibă loc peste câteva zile. Încă de când familia m-a înștiințat că vom merge în locurile pe care mi le-am dorit mereu să le revăd, emoțiile erau tot mai mari. Când m-am văzut în mașină, aproape că mi se tăiase răsufarea, deși încercam să nu mă dau de gol.

Este nemaipomenit să ajungi după 60 de ani acolo unde viața te-a dus cândva. E ca și cum ți-ai revedea un frate sau o soră după atâția și atâția ani.

Mai fusesem în anii 2009 și 2010 de vreo două ori prin Maramureș, cu unele treburi, dar nu a fost posibil să ajung acolo

unde-mi doream și nădăjduiam că voi ajunge totuși cândva. Unele locuri prin care mai trecusem le-am descris în însemnările mele de călătorie din acei ani. Așa că am să mă refer mai mult la călătoria de la Dej, acolo unde își dau întâlnire cele două Someșuri, Mare și Mic, către marginea țării.

Am mers printre dealuri, când urcând, când coborând. Din Rohia, la fel, urcușuri și coborășuri. Din loc în loc câte o casă. Am coborât până la intrarea în Târgu Lăpuș, Terra Lupus, Țara Lăpușului, ținutul lui Grigore Leșe, numele său fiind dat Casei de Cultură din oraș. Aici se găsește un monument ridicat în memoria țăranilor și intelectualilor care au luptat pentru înfăptuirea Unirii Transilvaniei cu România în 1918.

După un scurt popas în Țara Lăpușului, am pornit-o spre Baia Mare, prin Defileul Lăpușului, cu văi înguste și versanți împăduriți până la Cernești, la vreo 30 de km de Baia Mare, trecând prin Borcut, Brebeni, printre dealuri care ating vreo 4-500 m altitudine. Am ajuns la Rusor, apoi la Căpâlna-Mănăștur, ne-am îndreptat spre Cavnic trecând prin Vad, Lăschia, Făurești, o localitate ceva mai răsărită. Totul pare însă vechi, rar câte o construcție nouă. Am ajuns la Surdești, tot printre dealuri, unde încep să

apară și renumitele porți maramureșene. De aici, am lăsat în stânga drumul care duce către Baia Sprie și am luat-o pe dreapta spre Cavnic unde au început să apară și construcții noi, în special din lemn.

Cavnicul este un orașel frumos la poalele Gutâiului. O îmbinare între vechi și nou, vechiul reprezentat de prezența unor construcții miniere lăsate în paragină.

Pădurea coboară până în marginea drumului, de-a lungul pârâului Cavnic. Am trecut pe lângă domeniul schiabil Cavnic din munții Gutâiului, munți care ating altitudinea de 1.397 m (Gutâiul Mic), apoi prin Pasul Neteda (1.058 m). Am ajuns la Budești, am luat-o apoi pe stânga spre Ocna Șugatag, oază de sănătate, recomandată în traterea afecțiunilor reumatice și unde este organizat un târg-expoziție cu produse ale iscușitorilor meșteri maramureșeni. Un orașel-stațiune, micuț, dar frumos, cu multe construcții specifice arhitecturii tradiționale maramureșene, cu meșteri în arta lemnului. Aici, tradițiile strămoșești, portul popular, arhitectura maramureșană tradițională cu case din lemn și porți sculptate, cu biserici din lemn te introduc într-un spațiu cultural unic.

Ne-am îndreptat apoi spre Sighetul Marmației prin Ferești, Berbești până în

Vadu Izei unde am rămas peste noapte. Vadu Izei este o localitate situată în partea de nord-vest a României, la confluența râurilor Iza cu Mara, atestată documentar în anul 1360. Localitatea este înconjurată de dealuri ce nu depășesc 700 m altitudine. Case vechi din lemn, restaurate, foarte multe pensiuni, turism rural, artizani și pictori de icoane. Localitatea este renumită și prin faptul că aici ființează un ansamblu folcloric care a dus faima jocurilor și cântecelor maramureșene până în America. Gazda noastră ne-a prezentat un obicei tradițional de nuntă din programul ansamblului din care face parte și fata dumnealor.

Ne găsim pe Iza, râu care izvorăște de sub vârful Bătrâna din Munții Rodnei, la o altitudine de 1.380 m, străbate Depresiunea Maramureșului și se varsă în Tisa la vest de Sighetul Marmației. Gazdele ne vorbesc despre o legendă în care se spune că Iza, Tisa și cu Mara ar fi fost trei surori, fetele unui păcurar, frumoase vși harnice, răpit de Fata Pădurii și ascuns sub o stâncă. Cât privește Râul Mara, afluent al Râului Iza, acesta izvorăște în amonte de localitatea Mara, cunoscut și sub numele de Valea Brazilor. Se crede că de la numele acestui râu ar proveni numele Maramureșului.

...Însemnări de călătorie

➤ **Urmare din pag. 7**

Așa cum spuneam mai sus, ne-am cazat la Pensiunea Ileana Teodora Telepcean, o familie de maramureșeni extraordinari și fiindcă timpul ne-a permis, am hotărât să vizităm Mănăstirea Bârsana, locul unde este concentrată arta cioplitului în lemn din Țara Maramureșului, un complex monahal de maici care a luat amploare după 1994 pe locul unei biserici mult mai vechi. Localitatea Bârsana este o așezare străveche, situată pe malul drept al râului Iza, la 20 km de Municipiul Sighetu Marmăției. Mănăstirea Bârsana are o istorie foarte complexă, de la mănăstirea de pe Dealul Humăna, atestată documentar de o diplomă din 21 iulie 1390, la Sihăstria din locul numit „Părul Călugărului” de pe Valea Slatinei, mutată în a doua jumătate a secolului al XIV-lea într-un loc numit „Podul Strămtorii”, desființată la 12 iulie 1791, călugării fiind alungați și refugiindu-se în Moldova la Mănăstirea Neamț. Clădirile au fost distruse și averea confiscată de statul austriac.

Pe vatra mănăstirii a rămas doar biserica și stăreția, iar credincioșii din Bârsana au mutat-o în 1806 chiar în vatra satului, în locul numit „Podurile Jbărului”, unde se mai vede și astăzi.

În anul 1993 s-a pus piatra de temelie a noii biserici a mănăstirii, iar în ziua de 30 iunie 1994 a fost sărbătorit pentru întâia oară Hramul Mănăstirii „Soborul Sfinților 12 Apostoli”, astăzi un Complex renumit monahal, o punte între trecut și viitor, toate clădirile fiind executate din lemn de stejar și pietre de râu, ridicate de meșteri din localitate, continuatori ai artei cioplirii și îmbinării lemnului.

După vizitarea acestei minunății și a Muzeului de icoană și carte veche „Episcopul Gavril Ștefanca de Bârsana”, ne-am înapoiat la locul de cazare. Deși eram în apropierea munților era foarte cald. Gazdele noastre ne-au spus că pe acolo nu mai plouase din 10 mai. Din cauza căldurii am dormit foarte greu. Pentru mine, noaptea a fost și mai zbuciumată. Tot timpul eram cu gândul la ziua următoare.

Dimineața, am plecat spre vestita Țară a Oașului unde viața mă duse în urmă cu 60 de ani. Am trecut prin locuri pe care cu greu le mai recunoșteam, timpul lucrând implacabil asupra mea, dar și pentru că nimic din ce era odată nu se mai vede astăzi. Au dispărut casele acoperite cu paie, nici măcar ca obiect unic de muzeu nu se mai văd. În locul lor au apărut construcții moderne, multe dintre ele cu o arhitectură specifică țărilor europene prin care viețuiesc majoritatea oșenilor.

Din Sarasău am luat-o de-alungul Tisei, râu care desparte România de Ucraina, ne-am oprit undeva pe lângă Câmpulung la Tisa, am făcut poze cu râul Tisa care desparte cele două țări (și ne desparte de românii noștri de dincolo), am trecut pe lângă Săpânța pe care ne-am propus să o vizităm la înapoiere, am urcat Vârful Huta unde se organizează tradiționala sărbătoare „Sâmbra Oilor” și am coborât în Huta-Certeze, apoi în Certeze, unde părea că ne aflăm undeva prin Occident. Oșenii din Certeze sunt plecați în străinătate la muncă. Tot ce câștigă investesc în construcția unor clădiri după modelul arhitectonic al locurilor prin care viețuiesc. Este ca o întrecere: care ridică cea mai frumoasă casă! Aproape lângă fiecare casă se găsește și vechea construcție, în care probabil locuiește vreun bătrân, fiindcă ceilalți au luat cu toții drumul străinătății. Rar mai vezi în vreo curte câte un bătrân

sau bătrână. Străzile sunt aproape pustii. Aceasta este imaginea Țării Oașului în acești ani de după Revoluție sau ce o fi fost. Am lăsat Negrești-Oaș în stânga, capitala Țării Oașului și ne-am îndreptat spre Bixad, localitate cu origini slave – SAD (în traducere grădină, livadă), cuvânt căruia i s-a atașat numele BIK, în traducere Grădina Bivolilor sau Livada Zimbrilor. Nimic din ceea ce era în urmă cu 60 de ani, la Bixad venind foarte des pe atunci. Am trecut apoi prin Târșolt, în acele vremuri un sat uitat de lume, astăzi o localitate care încearcă să se apropie de celelalte localități din Țara Oașului.

În fine, am ajuns la Cămărzana, Cămara Zânelor, ținutul cel mai pur al moștenirii noastre, cu oameni cu rădăcini geto-dacice și locuri de o frumusețe sălbatică. Un cuib de vulturi stabilit în plaiurile mioritice de la marginea țării, căliți în lucrul la pădure.

Într-adevăr, Cămărzana este foarte frumoasă. Potrivit unui obicei nescris, se zice că nu-i pui de oșan bun de însurat care să nu treacă prin Cămărzana, loc ce-i oferă posibilitatea să-și aleagă zâna inimii, ori să-și „limpezească ochii” în acest paradis muieresc.

La intrarea în comună, o vestită poartă maramureșană

construită de tânărul primar Ionici Florin Dumitru, aflat la cel de-al doilea mandat, după un proiect al bunicului său, poartă care ne arată că am ajuns în acest paradis, în Cămara Zânelor.

Am oprit, am coborât din mașină, mergând cât mai repede spre unul din stâlpii porții, încercând să ascund emoțiile și lacrimile care se prelingeau pe obraz. Trecuseră 60 de ani de când destinul mă duse la marginea țării, încredințându-mi-se o misiune de mare responsabilitate: paza frontierei de stat a României în calitate de comandant de pichet de grăniceri.

Am făcut mai multe poze, am urcat în mașină și am pornit-o spre centrul Cămărzanei. Puține lucruri mi le mai reaminteam. Totul este schimbat. Nu se mai văd casele acoperite cu paie. Doar ici-colo câte una mai veche, căreia i s-a schimbat acoperișul. În locul paelor s-a pus țigla. Lângă ele, construcții noi, moderne. Oșenii au fost dintotdeauna oameni muncitori, căliți în lucrul la pădure. Acum construiesc prin străinătate, câștigă bine și investesc acasă în ridicarea unor gospodării după bunul lor plac, după modele de afară. Cu toții, tineri, părinți cu copii sunt plecați din țară. Acasă au rămas bătrânii. Străzile sunt mai mult goale. Cei rămași acasă își așteaptă pe cei dragi să se reîntoarcă pe meleagurile natale.

Primarul Ionici este foarte ocupat. Pe lângă problemele gospodărești se preocupă îndeaproape de primirea fiilor satului care vin de prin lume în „vacanță”.

Am mers și noi prin comună. Pichetul unde am stat vreo 13 luni a fost demolat, nu mai era necesar. Paza frontierei se face astăzi cu totul altfel, nu ca acum 60 de ani. Terenul care aparținea pichetului urmează să capete altă destinație.

Conform înțelegerii, când am ajuns la Primăria Cămărzana l-am sunat pe primar. Era pe un șantier în comună, deși era o zi de sâmbătă. Mi-a zis că în 15 minute va fi la primărie. După nici zece minute a venit. Ne-a invitat în biroul dânsului de la etaj. Primăria este tot în locul în care era cu 60 de ani în urmă. Desigur, clădirea a fost modernizată. Biroul primarului este micuț, dar tot dânsul ne-a spus că biroul său este comuna.

Ne-am întreținut mai mult timp. Este un primar tânăr, cu putere de muncă, așa cum sunt toți oșenii. Ne-a povestit despre ce a realizat în cei șase ani de când este primar, despre planurile și proiectele sale și ale primăriei, despre ambițiile

sale de a-și vedea comuna tot mai bine gospodărită, în așa fel încât să-și merite numele de Cămara Zânelor. Își dorește să arate precum o zână din poveste. Am vorbit, am povestit, am depănat amintiri despre viața și preocupările oșenilor, de ieri și de azi, apoi am plecat din Cămărzana cuprins de aceleași emoții ca la sosire.

Din Cămărzana am mers pe același traseu spre Sighetu Marmăției.

Prin Certeze am mers încet pentru a admira fiecare construcție, care de care mai frumoasă, cu elemente arhitectonice și decorative uimitoare. O adevărată întrecere, încât nu ai putea spune care este cea mai frumoasă. Fiecare are câte ceva aparte. Toate sunt impunătoare, unele aș putea spune cu mult peste trebuințele unei gospodării.

Am mers de-a lungul Tisei și ne-am oprit în comuna devenită celebră, ca punct de atracție pentru turiștii din întreaga Europă, SĂPÂNȚA. Atestată documentar pe la 1733 când se numea

ZAPALCSA. Poetul Ioan Alexandru care-și doarme somnul de veci în Cimitirul Mănăstirii Nicula, spunea că numele Săpânței ar proveni de la latinescul „sapientia”-înțelepciune. Localitatea Săpânța a devenit celebră prin Cimitirul Săpânța, botezat „vesel”. Aici, crucile celor dispăruți sunt așezate într-o ordine strictă. Domină culoarea albastră, iar pe fiecare cruce sunt scrise versuri naive cu tentă autobiografică, pline de umor despre viața celui decedat. Am zăbovit timp de mai bine de o oră și jumătate în Cimitirul vesel de la Săpânța, timp

insuficient pentru a citi înscrisurile de pe fiecare cruce. Ne-am grăbit pentru că trebuia să ajungem la Sighetu Marmăției unde ne propusesem să vizităm Închisoarea terorii, transformată în Muzeul Memorial – Memorialul Victimilor Comunismului și al Rezistenței. Dar despre ceea ce am văzut și simțit acolo, în numărul următor al publicației noastre.

(C. D.)

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Constantin DĂRVĂREANU, redactor șef
Nicolae VINȚANU, redactor șef adj.

Alina ȚICU, redactor

Cristian GRECOIU, redactor

Tel. 0744 656 726, e-mail: darvareanu@yahoo.com

NOVĂCEANUL

**Publicație lunară tipărită cu sprijinul
Primăriei și Consiliului Local Novaci
și al obștilor de moșneni din Novaci,
Pociovaliștea și Cernădia**

Pre-press & print:

Tipografia
ProdCom

S.C. TIPOGRAFIA PROD COM S.R.L.
Târgu-Jiu, Gorj, str. Lt. Col. Dumitru Petrescu, nr.20
Tel. 0253-212.991, Fax 0253-218.343
E-mail: tipografia.prodcom@gmail.com

Tehnoredactare:
RODICA TEIȘI